

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 8P/61/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5417202774
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Iveta Bebejová
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2018:5417202774.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín sudkyňou Mgr. Ivetou Bebejovou v právnej veci navrhovateľky - manželky: P. S. rod. Q. nar. XX.XX.XXXX, bytom P. S., Na W. XXXX/XX, zastúpená JUDr. Evou Peničkovou, advokátkou so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1735/29, a manžela: Y. S. rod. S. nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom P. S., Na W. XXXX/XX, t.č. bytom v P. S., O. XXXX/X, zastúpený JUDr. Ivanom Ilavským, advokátom so sídlom v Dolnom Kubíne, Martina Hattalu 2159/38, v konaní o návrhu manželky na rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom S.: P. nar. XX.XX.XXXX a Y. nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode a o vzájomnom návrhu otca na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti, maloleté deti t.č. bytom u matky, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, Námestie slobody 1, takto

r o z h o d o l i :

Súd manželstvo navrhovateľky - manželky P. S. rod. Q. a manžela Y. S. uzavreté XX.XX.XXXX v P. S., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Mesta P. S. vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XX r o z v á d z a .

Súd maloleté deti S.: P. nar. XX.XX.XXXX a Y. nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode zveruje do osobnej starostlivosti otca s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

Matka je povinná platiť na výživu mal. P. sumu 50,- eur mesačne a na výživu mal. Y. sumu 40,- eur mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca detí, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode.

Matka je oprávnená stýkať sa s maloletými P. a Y. každý nepárny týždeň v roku od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod., taktiež každý páry kalendárny týždeň vždy v utorok a štvrtok tak, že si deti v týchto dňoch prevezme zo školy v časovom rozpätí od 14.00 hod. do 16.00 hod. a odovzdá ich otcovi v mieste svojho bydliska o 18.00 hod.

Počas vianočných sviatkov a to každý páry kalendárny rok vždy od 24.12. od 09.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok vždy od 31.12. od 09.00 hod. do 02.01. nasledujúceho roka do 18.00 hod.

Počas veľkonočných sviatkov každý páry kalendárny rok od veľkonočného piatku od 09.00 hod. do soboty do 17.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od veľkonočnej nedele od 09.00 hod. do veľkonočného pondelka do 17.00 hod.

Počas letných prázdnin vždy od 15.07. od 09.00 hod. nepretržite do 31.07. do 18.00 hod. a tiež od 15.08. od 09.00 hod. nepretržite do 31.08. do 18.00 hod.

Počas jarných školských prázdnin vždy od piatku od 16.00 hod. nepretržite do utorka do 18.00 hod.

Počas úpravy styku cez vymedzené sviatky a prázdniny je otec povinný deti na styk s matkou riadne prichystať a v určených časoch matke odovzdať a po ukončení styku deti prevziať v mieste bydliska matky.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1/ Návrhom doručeným súdu 20.07.2017 navrhovateľka žiadala, aby súd rozviedol jej manželstvo uzavreté s manželom XX.XX.XXXX v P. S., aby maloleté deti pochádzajúce z manželstva P. a Y. na čas po rozvode zveril do jej osobnej starostlivosti a aby otcovi detí súd uložil povinnosť platiť na ich výživu spolu 250,- eur mesačne (150,- eur na mal. P. a 100,- eur na mal. Y.). V odôvodnení návrhu ďalej uviedla, že posledné spoločné bydlisko s manželom mali do septembra 2011 na adrese kde býva ona doteraz a manžel od tohto času žije v P. S. na ulici O. v rodičovskom dome. Manželstvo uzatvorili, lebo sa mali radi. Po krátkej dobe od uzavretia si prestali rozumieť a vzájomné vzťahy sa narušili. Manžel sa viacej venoval svojej rodine, t.j. rodičom a ostatným príbuzným z jeho strany. Nebránila mu v tom, aby sa s rodinou stretával, ale trávil tam viac času ako s ňou a s deťmi. Na vedenie domácnosti prispieval. Uvedené mu tolerovala, ale pretrváva to stále a ich manželstvo preto už dlhšiu dobu neplní svoj účel. Maloletá dcéra nastúpila od septembra na ZŠ Martina Kukučina v Dolnom Kubíne do športovej triedy (atletika) a chodí aj na jazdecký kurz. Maloletý syn je žiakom štvrtej triedy rovnakej základnej školy. Zdravotný stav oboch detí je dobrý. Manžel na výživu detí prispieva vecnou formou (nákupy, strava, oblečenie...). O deti sa zaujíma, stretáva sa s nimi.

2/ Opatrovník doručil súdu 24.10.2017 správu zo šetrenia rodinného prostredia maloletých detí (čl. 56). V nej uviedol, že vykonali šetrenie v domácnosti otca, aj v domácnosti matky a vykonali pohovor aj s maloletými deťmi. Matka detí žije v dvojizbovom byte, ktorý patrí do spoločného vlastníctva oboch manželov, domácnosť je udržiavaná v čistote a poriadku, aj keď má ešte staré pôvodné jadro. Deti majú svoju vlastnú izbu, ktorá je podnetne zariadená a vhodná pre zdravý vývin detí. Matka pracuje v dvojsmennej prevádzke v potravinách Axa na Brezovci v Dolnom Kubíne ako predavačka a jej príjem im nie je známy. S manželom má už dlhšiu dobu nezhody, preto sa rozhodla podať návrh na rozvod. Otec detí býva v murovanom rodinnom dome v časti Q. O., ide o rodičovský dom, ktorý spolu so súrodencami zdedil v pomere 1-tina. Súčasťou domu je aj menšie hospodárstvo s veľkým dvorom. Deti tu trávajú všetky víkendy, sviatky aj prázdniny, v tejto domácnosti majú svoju izbu, ktorá je podnetne zariadená a je vhodná pre ich priaznivý rozvoj. Otec je zamestnaný v súkromnej firme Nobel Automotive Slovakia s.r.o., Dolný Kubín, pracuje v trojsmennej prevádzke ako skladový manipulát a jeho čistý príjem je cca 600,- eur mesačne. Mal. P. navštevuje 6. ročník ZŠ, športovú triedu zameranú na atletiku a futbal. V škole dosahuje veľmi dobré vyučovacie výsledky. Medzi jej záľuby patrí jazdenie na koni, ktorého sa pravidelne zúčastňuje. Jej zdravotný stav je dobrý. Mal. Y. navštevuje 4. ročník ZŠ, jeho vyučovacie výsledky sú priemerné, má diagnostikovanú dysgrafiú a dyslexiu, preto má ťavu v hodnotení. Jeho zdravotný stav je inak dobrý. Medzi jeho záľuby patrí majstrovať si rôzne veci v otcovej dielni. Z rozhovoru s maloletými deťmi opatrovník zistil, že o probléme, ktorý majú medzi sebou rodičia, deti vedia. Otec už dlhšiu dobu býva mimo domácnosť, no keď treba, do bytu vždy rád príde. Mal. P. na začiatku rozhovoru uviedla, že oboch rodičov má rovnako rada, no postupne sa opatrovník dozvedel, že s otcom má vytvorený oveľa lepší vzťah. Všetky víkendy trávajú v jeho domácnosti, kde majú s bratom vlastnú izbu a cítia sa tam veľmi dobre. Matka je pri ich výchove prísna, kričí na nich a už sa aj stalo, že ich zbila. Na záver maloletá uviedla, že by si priala byť zverená do starostlivosti otca. Mal. Y. počas rozhovoru s opatrovníkom uviedol, že si lepšie rozumie s otcom, rád majstruje v jeho dielni a v rodinnom dome, kde otec býva, cíti sa veľmi dobre. Vedel by si predstaviť striedavú starostlivosť s podmienkou, že by všetky víkendy, aj počas prázdnin, mohol byť u otca. Počas šetrenia rodinných pomerov v bydlisku matky bol opatrovník svedkom veľmi neštandardnej reakcie matky, ktorá veľmi impulzívne reagovala na otázku maloletého syna, či ich otec môže ostať u nich spať. Matka toto striktné s krikom odmietla. Uvedené im potvrdil aj otec pri šetrení v jeho domácnosti, ktorý opatrovníkovi zároveň ukázal videozáznam podobnej neštandardnej reakcie matky voči deťom. Vzhľadom na všetky informácie, ktorými disponuje opatrovník, sú toho názoru, že otec má momentálne vytvorené lepšie podmienky (prostredie, aj vzťahy) pre výchovu svojich detí. S ohľadom na najlepší záujem detí preto opatrovník navrhuje v prípade rozvodu zveriť obe maloleté deti do starostlivosti otca. K výške výživného a úprave styku sa opatrovník vyjadrí priamo na pojednávaní. V prípade potreby pre ďalšie skúmanie vzťahov medzi rodičmi a deťmi, je opatrovník naklonený aj prípadnému znaleckému dokazovaniu.

3/ K návrhu sa vyjadril aj manžel podaním doručeným súdu 26.10.2017 prostredníctvom svojho právneho zástupcu (čl. 59-60). Uviedol, že súhlasí s rozvodom manželstva a to aj z tých dôvodov, že už dlhšiu dobu žijú s manželkou oddelene a manželstvo nepovažuje za funkčné. Nesúhlasí s tým, aby boli

maloleté deti zverené do osobnej výchovy a starostlivosti matke a to najmä z toho dôvodu, že matka sa o deti riadne nestará, väčšinu času trávia deti u neho v rodinnom dome, ktorý má v spoluvlastníctve so súrodencami, kde sa väčšinu času zdržiava. Matka pri výchove detí používa neprimerané fyzické tresty, deti sa jej boja a vždy sa tešia na víkendy, prázdniny, ktoré u neho trávajú, kedy im poskytuje stravovanie, oblečenie, hygienu, varí im, perie. O nezhodách medzi nimi bolo už vedené na Okresnom súde Dolný Kubín konanie v roku 2016, ktoré iniciovala manželka a bolo to najmä z dôvodu, že vraj on ako manžel neprispieva finančne na deti a už vtedy žiadala, aby mu súd určil vyživovaciu povinnosť. OS Dolný Kubín vtedy rozsudkom z 20.10.2016 č.k. 2P/54/2016-99 návrh matky zamietol v celom rozsahu. On navrhuje, aby boli deti na čas po rozvode zverené do jeho osobnej starostlivosti, a aby súd zaviazal matku prispievať na ich výživu sumou, ktorú určí súd po vykonanom dokazovaní a zistení majetkových pomerov. Navrhuje tiež, aby boli vypočítané maloleté deti a nech sa vyjadria, či chcú bývať u neho, alebo u matky. Na podporu svojho tvrdenia otec uviedol, že maloleté dieťa, ktoré je so zreteľom na svoj vek a rozumovú vyspelosť schopné samostatne vyjadriť svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho dotýkajú a to aj v konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, t.j. dieťa má právo byť vypočítané. Názoru dieťaťa sa má venovať náležitá pozornosť, zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

4/ Navrhovateľka vo výpovediach nesúhlasila so zverením detí do starostlivosti otca. Uvádza, že po pojednávaní dňa 31.10.2017, na ktorom bolo navrhnuté striedanie detí u rodičov, t.j. u nej od nedele do štvrtku a následne u otca, to brala tak, že až od rozhodnutia súdu, ktorým jej budú deti zverené do starostlivosti, prevezme už celú starostlivosť o deti. Deti boli aj v čase, kedy boli u nej, často v kontakte s otcem a ona mu v tom nechcela brániť. Podľa nej ich zrejme on nahuckal, keď mu volali a potom prišiel do domácnosti a robil pre deti aj stravu. Pokiaľ otec poukazoval na to, že doma nebolo navarené, ani potraviny, keď sa od neho vrátili deti v nedeľu, tak keďže neplatil výživné, chcela doceliť to, aby robil nákupy potravín a potrieb do domácnosti, keď inak neprispieva. Ona sa s deťmi učí pravidelne každý deň. Keď má poobednú smenu, učieva sa s deťmi hodinu po príchode. Keď má ale rannú smenu, tak sa s deťmi učí už od ich príchodu zo školy, s prestávkami až do 20.00 hod. Syn sa nemôže učiť dlhú dobu, musí to byť prerušované nejakou inou činnosťou. V lete po učení chodievali aj vonku, teraz v zime si pozrú TV, niekedy zahrajú spoločenskú hru. Do siedmich rokov s deťmi chodievala k lekárovi ona, odvtedy chodí otec. Je to hlavne kvôli tomu, že on má viac času, keď robí na tri smeny. Jej ide u detí predovšetkým o to, aby mali dobré školské výsledky. Dcéra chcela chodiť na kurz jazdecka, ona s tým nesúhlasila. Povedala jej, že bude môcť až vtedy, keď bude mať dobré známky, keďže videla, že sa zhoršila z angličtiny. Nebola proti tomu, aby deti chodili na vyšetrenie k lekárovi, ale podľa nej zubár sa dá objednať cez školské prázdniny tak, aby deti nevyneškávali. Deti už fyzicky netrestá, ale ak sa dcéra odmietne učiť a neuposlúchne ani na desiaty krát, keď po nej niečo chce, tak to vyrieši zákazom počítača. Nie je pravdou, že by doma sťahovala kúrenie, to robila len na noc, lebo sa lepšie spí v chlade. Poprela, že by doma nerobila domáce práce. Potvrdila, že otec chodieval aj ráno do ich domácnosti, je to nepravidelne dva, trikrát do týždňa. Vtedy on vychystá deti a ich zoberie do školy. Ona zobudí deti do školy, ale ostatné už zariadi otec. Myslí si, že starostlivosť o deti zvládne, aj keď ich bude mať celý čas pri sebe. Má priateľa, ktorého deti nepoznajú a ona s ním neplánuje spolužitie. Na poslednom pojednávaní dňa 11.01.2018 uviedla, že došlo k zmene len v tom, že otcovi prestala umožňovať chodiť do jej domácnosti, keď mala deti pri sebe t.j. od nedele do štvrtku, tak, aby to nezneužíval. Deti mu už nevyvolávajú, ráno niekedy príde po deti, ale prevezme si ich pred bytom a odvezie ich do školy. S deťmi sa učí len ona. Otec sa s deťmi neučí, zistila, že namiesto neho sa deťom venujú jeho sestry a opakovane sa stalo, že deti nemali na piatok do školy potrebné učebnice. Deti chodia od otca domov v nedeľu, sú spokojné, nemali výhrady k otcovi.

5/ Právna zástupkyňa navrhovateľky v závere uviedla, že vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania ako aj na výpovede detí, matka by bola najradšej, ak by starostlivosť o deti bola realizovaná tak ako doteraz, ale v prípade, že by deti boli zverené do starostlivosti otca, tak nesúhlasí s neobmedzeným stykom, pretože má obavy, že s deťmi sa nebude môcť stretávať, že budú rôzne výhovorky. Preto v tom prípade žiadala upraviť styk matky s deťmi každý nepárny týždeň v roku od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod., taktiež každý párný kalendárny týždeň v utorok a vo štvrtok tak, že si deti v týchto dňoch prevezme zo školy v čase v rozpätí od 14.00 hod. do 16.00 hod. a odovzdá ich otcovi v mieste svojho bydliska o 18.00 hod. Tiež počas vianočných sviatkov a to každý párný kalendárny rok vždy od 24.12. od 09.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok vždy od 31.12. od 09.00 hod. do 02.01. nasledujúceho roka do 18.00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý párný kalendárny rok od veľkonočného piatku od 09.00 hod. do soboty do 17.00 hod. a každý nepárny

kalendárny rok od veľkonočnej nedele od 09.00 hod. do veľkonočného pondelka do 17.00 hod. Počas letných prázdnin vždy od 15.07. od 09.00 hod. nepretržite do 31.07. do 18.00 hod. a tiež od 15.08. od 09.00 hod. nepretržite do 31.08. do 18.00 hod., počas jarných školských prázdnin vždy od piatku od 16.00 hod. nepretržite do utorka do 18.00 hod., pričom počas sviatkov a prázdnin je otec povinný prevziať a odovzdať deti v určených časoch v mieste bydliska matky. Zároveň navrhla určiť minimálne výživné v súlade s výpoveďou otca. Predložila doklady o výdavkoch, ktoré matka hradí pravidelne.

6/ Manžel vo výpovediach nesúhlasil so zverením detí do starostlivosti matke, ani do striedavej osobnej starostlivosti a žiadal zveriť obe deti do jeho osobnej starostlivosti. Na pojednávaní 12.12.2017 uviedol, že podľa dohody mali byť deti u neho od štvrtka do nedele a potom u matky. Keď však prišiel deti odovzdať matke, tak táto nebola doma a deti nemali doma potraviny, chladnička bola prázdna. Predtým to bolo tak, že i keď boli deti celý týždeň pri matke, tak on robieval nákupy do ich domácnosti. Počas skúšania striedavej osobnej starostlivosti sa dohodli, že každý sa bude starať o deti celkovo, avšak keď boli pri matke, tak mu viackrát volali, že doma neni čo jesť. Poukázal i na to, že keď bolo treba ísť s deťmi na prehliadku k lekárovi alebo na vyšetrenie k zubárovi, alebo keď boli deti choré, tak s nimi chodieval len on. Matka chodievala len keď boli ešte malé. Keď prišlo nejaké predvolanie od lekára, tak matka to ignorovala. Keď boli deti choré alebo prechladnuté, tak to riešila liekmi, bez lekára. On robí na trojmesennú prevádzku a pokiaľ má poobednú, tak v domácnosti s ním býva brat, ktorý robí tiež na smeny, ale väčšinou mávajú smeny rozdielne, takže môže prizrieť deti. Tak isto aj jeho sestra často chodí do domácnosti a je ochotná mu pomáhať s deťmi. Pokiaľ aj boli u matky od pondelka do štvrtku, tak on chodieval za nimi denne. Ráno keď prišiel za nimi, tak matka spala, keď mala poobednú a bolo na ňom, aby deti pripravil do školy, prichystal im raňajky a do školy ich odviezol. Matkina reakcia bola taká, že keď je tam, tak sa má o deti postarať. Uviedol, že matka je nervovo labilná a často riešila problémy, keď ju deti neposlúchali alebo nezvládali učenie, agresivitou. Na deti kričala a aj ich bila. Bila ich remeňom, čo vie od detí a vtedy nepozerala ako bije. Deti po fyzických trestoch mali aj modriny. On matke dohovára a deti často bral k sebe. V poslednom čase sa jej agresivita zmiernila, deti nebije, pretože vie, že by mala za to postihnúť, ale stále sa také veci vyskytujú, že matka na deti kričí. Minimálne päť rokov chodia deti na všetky prázdniny a voľné dni k nemu. Keď sú uňho, tak sa na matku nepýtajú, stalo sa len dvakrát za celý ten čas, čo si deti začali striedať od predchádzajúceho pojednávania, že deti chceli ísť k matke, pretože nechceli ísť tam kde im navrhol. Nebol v tom problém, súhlasil, že ich tam zavezie, avšak matka už mala nejaký program, deti nechal pri nej a keď prišiel do domácnosti o štyri hodiny, tak tam matka nebola a deti mu povedali, že sa pobalila a odišla. Keď sú deti u neho, tak dcéra sa väčšinou pripravuje sama do školy, niekedy ju preskúša. Niekedy sa učí s jeho bratom, tiež mu pomáhajú sestry. Jedna je dobrá v angličtine, takže jazyky sa učia deti s ňou. Pokiaľ sú deti uňho, tak vždy je zabezpečený dozor, keď má smenu, tak pri deťoch je sestra alebo brat. U matky to tak nie je, keď má poobednú, tak deti sú bez dozoru a on aj keď má teraz zákaz vstupu k nim, tak vtedy kvôli deťom chodieval do ich domácnosti, aj im uvarí niečo na večeru. V domácnosti už sú potraviny, matka im nechá stravu v chladničke, alebo im pripraví nejakú suchú stravu. Do domácnosti už za prítomnosti matky nechodí, pretože nechcela, aby chodil v čase od nedele do štvrtku, keď sú deti u nej a ona sa má o ne starať. Pokiaľ mu deti budú zverené, požaduje určiť výživné len vo výške minimálneho výživného. Otec nemal výhrady voči navrhovanému rozsahu úpravy styku matky s deťmi, uvádzanému na poslednom pojednávaní.

7/ Právny zástupca manžela na záver žiadal zveriť deti do osobnej starostlivosti otca s poukazom na dôvody uvádzané v písomnom vyjadrení k návrhu. Priklonil sa k návrhu opatrovníka na určenie výživného na P. vo výške 50,- eur mesačne a na Y. vo výške 40,- eur mesačne. Súhlasil s rozsahom stretnutí matky a detí navrhovaným jej právnym zástupcom.

8/ Mal. P. na pojednávaní uviedla, že je v šiestom ročníku, vie prečo je na súde. Je to kvôli tomu, že medzi rodičmi to nie je dobré, že sa rozvádajú. V škole je to dobré, horšie výsledky má z angličtiny, je to možno tým, že učiteľka je prísna, ale nemenila sa im. Angličtinu mama neovláda, učila sa ju sama. Teraz, keď je u otca, tak sa s ňou učí angličtinu jeho sestra, ktorá ju vie veľmi dobre a aj doučuje angličtinu. Ocino ju pustí niekde von alebo má voľno až keď sa poučí, chce, aby sa najskôr poučila, avšak s ním sa neučieva, len jej niekedy niečo povie, napr. z dejepisu. Skôr sa učí s jeho sestrami. Sestra otca alebo jej dcéra jej, keď je u otca, vždy dajú nejaký diktát, alebo slovíčka z angličtiny. Vždycky sa jej pýtajú, či má urobené všetky úlohy, ak niečo nemá, tak si to sama urobí a oni to potom skontrolujú. Keď je u mamy, tak mama sa s ňou učí dejepis a biológiu, ostatné predmety ani nie. Nevyžaduje od nej, aby napr. písala diktáty. Dejepis a biológiu jej skontroluje, aj ju skúša z učiva. Mamina kričí menej ako kričala, ale stále keď sa nahnevá, tak aj pokričí, napr. ona jej hovorí učivo a keď to povie inými slovami, tak mama sa niekedy

rozčúli, že to má úplne iný význam a musí sa to znova učiť a povedať tak ako je to v učebnici. Posledné dva mesiace ich mama netrešťa tak, že by ju alebo brata zbila, ale predtým sa stávalo viackrát, že keď niečo neurobili, alebo urobili zle, tak zobrala opasok a s ním ju alebo mal. Y. zbila a nepozerala pritom ako bije, ona zobrala ten opasok tak, že urobila na ňom takú hrču, kde bola aj pracka a tým ich bila. Ona mala raz aj modrinu na pleci, ukazovala to aj otcovi. Ju takto potrestala napr. kvôli tomu, že prišla domov o 20 minút neskôr ako jej dovolila. Kričala a trestala ich napr. kvôli zlej známke. Bratovi sa často nechcelo učiť, on má problémy s učením, tak vtedy ho tiež takto trestala. Čo sa týka jedla, tak ako začal súd, tak otec chodieval k nim domov, nosieval aj jedlo, mama sa na to spoliehala. Ona nevarila. Teraz v poslednú dobu už otec jedlo nenosí. Mama nakúpi, ale ona nevarí, ale majú jedlo, aj keď ide do práce na poobednú. U otca je to iné, otec aj varí, vie uvariť viac druhov a varievajú aj jeho sestry, keď idú napr. do kostola alebo nie sú doma, tak varí on. Oco napr. spraví kurča s kašou, francúzsku polievku, kuraciu polievku a iné jedlá. Keď sú u mamy, tak keď prídu zo školy, tak sa musia hneď učiť, u nej je dôležité začať sa hneď učiť, učiť. U otca sa učí na tie predmety, na ktoré má knižky. Jej sa stalo raz, že nemala všetky veci do školy na piatok, teraz si už berie všetko čo potrebuje na piatok z domu, aby sa nemusela vraci. Ocino v domácnosti upratuje, vysáva, brat, s ktorým býva, sa už má odsťahovať, chodievajú k nemu hlavne jedna sestra s dcérou, ktorá býva blízko; keď treba, tak doma niečo poperie. Sprchujú sa u mamy aj u oca. Len keď bola mladšia, asi keď mala deväť alebo desať rokov, tak mame vadilo, keď sa míňalo veľa vody a chodievali sa sprchovať k otcovi. Mamina šetrí, a aj keď sa inde kúri, tak majú doma vypnuté kúrenie kvôli šetreniu. Majú hrubšie periny, lepšie sa doma obliekajú, aby im nebola zima. U mamy je väčšinou vypnutý radiátor, aj cez zimu. Ona niekedy radiátor zapne a keď to zistí mama, tak ho zase vypne. Chcela by byť radšej pri otcovi. Nepáči sa jej, keď chodievajú takto striedavo k mame aj k otcovi. Chodievajú ku otcovi už dlhý čas, všetky víkendy aj prázdniny a sviatky. Takto to bolo aj pred striedaním, ktoré je teraz. U otca, keď príde, tak on sa jej spýta, či nie je hladná, potom si pozrie TV alebo niečo robí. S otcom chodili aj na výlety a bolo to aj v posledné obdobie, napr. boli na Oravskom hrade, tiež boli na výstave traktorov a každý rok s ním aj s jeho sestrami chodia do Východnej, kde je jarmok, vždy je to v lete. Brat je veľmi často pri otcovi v jeho dielni, to ho baví. Nie je to preto, že by ho k tomu nútili. Keď má nejaký problém alebo sa chce porozprávať, tak s tým nejde za rodičmi, skôr ide za sestrou otca, ktorá má dcéru. Nestretáva sa s príbuznými mamy, ani nevie, že by mama bola v nejakom častom kontakte s jej príbuznými. Vie o tom, že mama má priateľa z E., keď nie sú doma, tak chodí za ním, aj on chodí za ňou. Večer si s ním píše a skypuje, raz sa aj zavrela do izby a nemohli ísť k nej. Ona sa s ním nestretla. Nemá problémy s alergiou, býva aj prechladnutá, soplí, brat také problémy nemá. Myslí si, že je to možno z toho, že doma je zima. Oco povedal, aby sa sami rozhodli, on jej nehovoril nič ako má hovoriť na súde. Mama pred dvoma dňami povedala, že ak bude rozprávať v jej prospech, teda, že chce byť u nej, tak by mohla chodiť na kone. Aj chodila na kone. V lete minulého roka už nemohla, bolo to aj kvôli tomu, že to zdraželo. Potom sa to už len predlžovalo. Mama mala podmienku, že kone môžu byť až vtedy, keď sa zlepší v učení a stále na ne nemôže chodiť.

9/ Mal. Y. vo výpovedi uviedol, že je štvrták, z predmetov mu nejde moc matematika, baví ho prírodoveda, vlastiveda. Teraz sa striedajú pri rodičoch. Jemu sa to nepáči, chcel by byť pri otcovi, pretože nechce byť v bytovke. Je mu dobre v dome, tam má čo robiť. U ocina aj pracuje, majstruje s ním. Učí sa aj s mamou, aj s ocom. Keď je pri mame, tak sa učia spolu, aj ho potom preskúša. Učia sa tak polhodinu, potom mu dá prestávku, potom ho zas preskúša. U ocina sa učí s viacerými, nielen s ním, ale aj s jeho sestrami. S jeho sestrou sa učí angličtinu. Je to podľa toho, kto je doma. Keď je u mamy a neučia sa, tak sa s ním aj zahrá, napr. hrajú spoločenské hry, chodia u mamy aj na výlety. Rozumie si aj so sestrami a bratom otca. Oni deti nemajú, len jedna sestra má 22-ročnú dcéru. U ocina on doma upratuje dom, a tiež mu pomáhajú, keď sú u neho, sestry. Oco aj navarí, varí napr. polievky, zemiaky. U otca je toho viac, čo sa týka jedla. U mamy v chladničke väčšinou je kúpené len šunka, maslo, rožky. Mamina pokiaľ varí, tak tiež robí rezancovú alebo paradajkovú polievku. Cez týždeň sa moc nevarí. Jemu nechýba teplo, kúri sa u ocina aj u maminy. Neni mu doma zima, ani u otca, ani u mamy. Keď má nejaký problém, ide za otcom, niekedy je to tak narovna, za otcom aj za mamou. Keď je u otca, tak robia spoločne napr. niečo z dreva. So sestrou má dobrý vzťah. Obidvaja rodičia sú rovnako prísni. Keď je pri otcovi a neposlúchne, alebo niečo neurobí, tak ho aj oco potrešťa. Napr. môže byť hore len do istej hodiny, alebo mu zakáže pozerať televízor. Mamina, keď niečo neurobil alebo sa nechcel učiť, tak od nej aj dostal po zadku rukou, teraz to už nerobí. Je tomu už asi rok, čo ho takto netrešťa. Mamina ho udrela niekedy aj varechou a aj remeňom. Bývalo to viackrát. Niekedy aj viackrát do mesiaca. Väčší rešpekt má pred mamou ako pred otcom. Chce byť pri otcovi, pretože tam je celkovo lepšie, je tam viac jedla ako u mamy. Keď je u otca, tak je tam pravidelne obed cez víkendy a prázdniny. Bol aj tieto posledné vianočné prázdniny celé u otca. S mamou vôbec nebol, ale telefonujú si. Volajú si navzájom. Pred týmito Vianocami bol aj u mamy,

aj u otca, teraz bol len u otca. Troška mu mama chýbala. Mama bola cez sviatky v E.. Chodievajú aj s mamou niekedy k jej sestre, aj ona chodievala niekedy k mame na návštevu. Tiež boli nejaké návštevy s jej ďalšími súrodencami. Dobre si rozumie so súrodencami otca, ktorý má dve sestry a brata a títo majú už dve dospelé deti. Keď je u otca a on má poobednú, tak je pri nich jeho sestra. Keď je pri mame a má poobednú, tak je pri nich niekedy otec, a niekedy sú sami. Mama im už robí raňajky. Oco ale chodí po nich do školy, teda hlavne po neho, sestra už chodievala aj sama, má aj tréningy. Jemu hovorili pred tým ako prišiel na súd, obaja rodičia, že sa má rozhodnúť, u koho chce byť. Mamina mu hovorila, aby hovoril, že u nej, u oca mu zas hovorili, že u neho. Jeho rozhodnutie je, že chce byť u otca.

10/ Opatrovník na pojednávaní 11.01.2018 na záver uviedol, že vzhľadom na vykonané dokazovanie, s prihliadnutím aj na výpovede detí na pojednávaní, navrhujú zverenie oboch detí do osobnej starostlivosti otca, s určením výživného na mal. P. vo výške 50,- eur mesačne na mal. Y. vo výške 40,- eur mesačne a upraviť styk matky s deťmi v rozsahu, ktorý bol prezentovaný na pojednávaní, a s ktorým aj otec súhlasil.

11/ Okrem výsluchu manželov, vyjadrení právnych zástupcov manželov, vyjadrenia opatrovníka a výsluchu maloletých detí pochádzajúcich z manželstva, súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so sobášnym listom manželov, s rodnými listami maloletých detí z manželstva, s obsahom spisu t.s. sp.zn. 2P/54/2016, so správami zo psychologického vyšetrenia na mal. Y. zo dňa 09.05.2016, 26.08.2016, so správou ZŠ na obe deti zo dňa 19.12.2017, s potvrdeniami zamestnávateľov manželov s rozpisom ich príjmov, so správami ÚPSVaR a sociálnej poisťovne na manželov z čl. 46-48 a čl. 52, s rozpisom výdavkov predloženým matkou z čl. 83, vrátane dokladov o úhradách výdavkov z čl. 85-94, tiež s dokladmi otca o výške výdavkov, ktoré hradí z čl. 96-98 a s ďalšími dokladmi založenými v spise.

Vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovný skutkový a právny stav:

12/ Manželia uzavreli manželstvo XX.XX.XXXX v P. S. a toto je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu mesta P. S. vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XX. Z manželstva pochádzajú dve deti a to P. nar. XX.XX.XXXX a Y. nar. XX.XX.XXXX. U oboch manželov ide o manželstvo prvé, obaja manželia sú štátni občania SR a posledné spoločné bydlisko mali manželia v P. S., čím je daná miestna príslušnosť tunajšieho súdu pre konanie.

13/ Manželstvo účastníkov je neštandardné. Títo spolu nežijú už od roku 2011. Už vtedy boli vzťahy medzi nimi narušené, vo vzťahu chýbala akceptácia partnera a tolerancia. Manželke veľmi vadil problém manžela s nadmerným chrápaním, čo viedlo v roku 2011 k jeho odsťahovaniu sa zo spoločného bytu do rodičovského domu v P. S., ktorý má v spoluvlastníctve so súrodencami, a v ktorom žije doteraz spolu s bratom. Domácnosť manželky manžel navštevoval, chodil za deťmi veľmi často po práci, resp. aj ráno pred ich odchodom do školy. Medzi manželmi bolo zaužívané, že manžel robil do domácnosti manželky nákupy potravín, aj iných potrieb, poskytoval tiež potraviny, ktoré dopestoval a dochoval hospodárením pri rodinnom dome, tiež deťom kupoval veci na oblečenie, obuv. Na ich výživu otec teda prispieval naturálnou formou v dostatočnom rozsahu, čo bolo konštatované rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 2P/54/2016 zo dňa 20.10.2016, ktorým súd návrh matky na určenie vyživovacej povinnosti otcovi voči maloletým P. a Y., zamietol. Súd prihliadal pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti aj na výkon osobnej starostlivosti otca o deti v čase ich vzájomných stretnutí cez týždeň, ale najmä počas víkendov, sviatkov, prázdnin, ktoré deti už v tom čase celé trávili pravidelne u otca a v byte, v ktorom žila manželka, sa zdržiavali len cez školské dni. Manželia každoročne spolu s deťmi absolvovali letnú dovolenku, avšak od roku 2011 sa ich odcudzovanie prehľbovalo, nedošlo ani k pokusu o zblíženie a obnovenie spolužitia v jednej domácnosti. V súčasnosti je manželka vo vzťahu s iným mužom pochádzajúcim z E., ktorý udržiava najmä cez sociálne siete, tiež ho navštevuje. Podľa výpovede spolužitie s ním neplánuje a deti tohto muža nepoznajú. Za danej situácie ani jeden z manželov nepripúšťa možnosť obnovy spolužitia a s rozvodom obaja súhlasia.

14/ Podľa § 18 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. v platnom a účinnom znení (ďalej len „ZoR“), manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

15/ Podľa § 19 ZoR, ods.:

1/ O uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

2/ O veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželia spoločne. Ak sa nedohodnú o podstatných veciach, rozhodne na návrh jedného z nich súd.

3/ Na výkon povolaní a na pracovné uplatnenie nepotrebuje žiadny z manželov súhlas druhého manžela.

16/ Podľa § 22 ZoR, k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

17/ Podľa § 23 ZoR, ods.:

1/ Súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

2/ Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

3/ Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

18/ Súd toto manželstvo so súhlasom oboch manželov, s poukazom na § 23 ods. 1 ZoR rozviedol, nakoľko si neplní svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie ich spolužitia. Manželia spolu od roku 2011 nežijú, nehospodária, chýba medzi nimi citový vzťah založený na uznaní toho druhého, na vzájomnej podpore a pomoci. Príčinu rozvratu súd vidí najmä v rozdielnosti pováh a priorit manželov a nedostatku tolerancie a schopnosti kompromisného riešenia problémov a to predovšetkým u manželky.

19/ Podľa § 38 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

20/ Podľa § 24 ZoR, ods.:

1/ V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloleťmu dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleťé dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleťé dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

2/ Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

3/ Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

4/ Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

5/ Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleťé dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleťé dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati domáhať na súde.

21/ Podľa § 25 ZoR, ods.:

1/ Rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloleťým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloleťým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

2/ Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloleťým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloleťým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

3/ Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže.

4/ Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

5/ Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

22/ Podľa § 43 ods. 1 ZoR, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

23/ Podľa § 62 ZoR, ods.:

1/ Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

2/ Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

3/ Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

4/ Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

5/ Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

6/ Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

24/ Podľa § 75 ZoR, ods.:

1/ Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

2/ Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

25/ Zároveň súd s poukazom na § 24 ZoR upravil rozsudkom výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom z manželstva - P. a Y.. Nebola zistená možnosť zverenia detí do striedavej osobnej starostlivosti (ďalej „SOS“) oboch rodičov, nakoľko táto je možná len vtedy, ak budú takto lepšie zabezpečené potreby dieťaťa ako pri zverení jednému z rodičov, čo v tomto prípade zistené nebolo. V priebehu konania bola odskúšaná SOS, čo sa neosvedčilo a samé deti sa vyjadrili, že im striedanie u rodičov nevyhovuje, vyjadrili sa, že celkovo sa cítia u otca lepšie. Prístup k výchove detí u rodičov je veľmi rozdielny a u matky boli zistené i nevhodné spôsoby výchovy (trestanie), nie je preto vhodná dvojkofajnosť výchovy, spôsobujúca nestabilitu a psychické napätie detí. Každý z rodičov žiadal o zverenie maloletých detí do jeho starostlivosti. Súd preto zisťoval, u ktorého z rodičov sú lepšie celkové predpoklady pre zverenie detí do jeho starostlivosti. Vychádzajúc z výpovedí rodičov, oboch detí, tiež z výsledkov vykonaného šetrenia opatrovníkom, ako aj z obsahu spisu sp.zn. 2P/54/2016, je súd toho názoru, že otec má lepšie osobnostné predpoklady a podmienky pre zverenie detí do starostlivosti. Čo sa týka vzťahu detí k rodičom, tak deti preferujú otca pred matkou a obaja sa na pojednávaní vyjadrili, že chcú byť pri otcovi. To, že deťom je u otca lepšie ako u matky, preukazuje i tá skutočnosť, že prakticky všetky voľné dni - víkendy od piatku do nedele, sviatky, školské prázdniny (okrem spoločnej letnej dovolenky), trávajú deti už viac rokov u otca, bez toho, že by sa dožadovali v tomto čase aj osobného kontaktu s matkou, s ktorou sú v uvedenom čase len minimálne a len si volajú. Vzťah detí k otcovi je vrúcnejší a vyrovnanejší než k matke. Tomu, že vzťah medzi matkou a dcérou nie je blízky, svedčí aj vyjadrenie mal. P., že keď má nejaký problém alebo potrebuje poradiť, tak ide za otcovou sestrou a nie matkou. Príčinu rozhodnutia detí, že chcú byť zverené otcovi, súd vidí v spôsobe výchovy a vo výkone starostlivosti rodičov o deti. Otec sa javí ako ten citlivejší, pokojnejší, benevolentnejší (pri

vyžadovaní plnenia povinností detí), starostlivejší (čo sa týka zabezpečovania základných potrieb detí napr. stravy, vrátane jej prípravy pre deti, lekárskej starostlivosti, dohľadu nad deťmi, keď deti v jeho neprítomnosti nenecháva bez dozoru ako sa to stáva, keď sú deti pri matke). Matka je vo výchove prísna a je orientovaná predovšetkým na to, aby sa deti pravidelne pripravovali do školy, plnili si všetky školské povinnosti a dosahovali v škole dobré výsledky. To je však obtiažne u mal. Y., ktorý má diagnostikované poruchy učenia (dyslexia, dysgrafia, dysortografia), v dôsledku čoho si pri učení vyžaduje osobitný prístup, veľa času a trpezlivosti. Matka toto zvýšené úsilie a nároky na deti nezvládala, často reagovala krikom, zákazmi a bolo zistené z výpovedí otca, detí, aj z dokazovania vykonaného v konaní sp.zn. 2P/54/2016, že používala aj fyzické neprimerané tresty, ktoré neboli ojedinelé (bitie remeňom, varechou), a ktoré ustúpili až po konaní vo veci sp.zn. 2P/54/2016, na ktorom bolo trestanie detí matkou zverejnené a matka bola poučená o možných právnych následkoch takéhoto konania. Matka učeniu detí venuje všetku svoju pozornosť a čas, avšak v ďalších oblastiach výchovy a starostlivosti boli u nej zistené nedostatky, resp. sa doposiaľ spoliehala na manžela, ktorý robil nákupy do domácnosti, prípravu stravy pre deti, zabezpečoval pre deti potrebnú lekársku starostlivosť. U matky chýba aj podpora záujmov a koníčkov detí, napr. mal. P. chodila na jazdectvo, v čom chcela pokračovať, ale matka jej tieto aktivity od leta 2017 neumožňuje a prestala ich financovať a podmieňuje to zlepšením známok v škole, pričom z aktuálnej správy o školských výsledkoch na maloletú, nevyplýva dôvodnosť takéhoto obmedzovania záujmov dieťaťa, ktoré sú prospešné a dieťa chce takéto záujmy rozvíjať. Matka je veľmi málo s deťmi v čase voľna, chýba medzi ňou a deťmi ďalšia potrebná komunikácia, ktorá nie je zameraná len na školu a povinnosti. Úlohou rodiča nie je len viesť dieťa k tomu, aby dosahovalo čo najlepšie výsledky v škole a malo čo najvyššie vzdelanie, ale dieťa vychovávať tak, aby bolo aj citovo vyrovnané, spokojné, sebedomé, k čomu jej výchova detí nepomáha.

26/ Výchovné prostredie u otca je pre deti pokojnejšie, bezpečné a je podnetnejšie a to hlavne pre mal. Y., ktorý často a rád majstruje pri otcovi v jeho dielni, čím si osvojuje aj manuálne zručnosti, ale aj výdrž, pozornosť (s čím má problémy pri učení). Otec je schopný sa o deti riadne postarať, dokáže v domácnosti pripraviť stravu, čo zabezpečoval často aj keď deti boli v týždni u matky, zvláda domáce práce v rodinnom dome, kde majú deti vytvorené dobré podmienky pre bývanie. Deti sa od otca vracali k matke spokojné a tak to bolo aj od začiatku tohto konania, odkedy si rodičia skúšobne striedali starostlivosť o deti. Je pravdou, že otec nekladie taký význam na učenie ako matka, avšak s učením detí mu pomáhajú aj jeho dve sestry, ktoré domácnosť otca často navštevujú. Mal. P. dosahuje v učení podľa aktuálnej správy zo školy, dobré až výborné výsledky, horší prospech má len z anglického jazyka, s ktorým jej môže pomôcť práve sestra otca, ktorá tento jazyk ovláda, na rozdiel od oboch rodičov. Potreba dohľadu nad učením je u mal. Y. pre zistené poruchy v učení nevyhnutná, avšak na príprave do školy sa môžu podieľať obaja rodičia, čo je umožnené úpravou širokého styku matky s deťmi. To ale znamená, že aj otec má dodržiavať režim dieťaťa tak, aby sa pripravovalo do školy pravidelne. Vzhľadom na vyššie uvedené súd zveril obe maloleté deti, rešpektujúc pritom aj ich názor, do osobnej starostlivosti otca, nakoľko takéto rozhodnutie považuje za najlepšie v záujme maloletých detí, avšak matke v súlade s jej návrhom, s ktorým otec aj opatrovník súhlasili, upravil široký rozsah styku s deťmi a to počas školského týždňa, ale aj počas školských prázdnin. Matka tak bude môcť pracovať na zlepšení vzťahu s deťmi a bude mať možnosť byť s deťmi aj v čase voľna, t.j. tráviť s nimi čas nielen prevažne učením, ako tomu bolo doteraz, ale zároveň má možnosť vzhľadom na rozsah úpravy styku aj v dňoch mimo prázdnin, dohliadať aj na školskú prípravu, najmä u mal. Y.. Vyživovaciu povinnosť súd určil podľa kritérií uvedených v § 62 a § 75 ZoR, t.j. podľa potrieb detí primeraným ich veku a možnosti a schopnosti rodičov, s prihliadnutím aj na rozsah úpravy styku matky s deťmi, počas ktorého sa matka bude podieľať aj na úhrade potrieb detí, ktoré vzniknú v čase realizácie styku. V súlade so stanoviskom opatrovníka detí súd určil výživné na mal. P., ktorá je na druhom stupni ZŠ vo výške 50,- eur mesačne a na mal. Y., žiaka prvého stupňa ZŠ, vo výške 40,- eur mesačne, ktoré považuje za primerané zisteným pomerom. Otec je v súčasnosti zamestnaný s priemerným čistým mesačným príjmom vyčísleným za obdobie mesiacov 03/2017-09/2017 vo výške 669,- eur. Žije s bratom v dome a majú rozdelené úhrady nákladov spojených s bývaním, otec hradí poplatok za elektrinu vo výške 83,- eur mesačne, poplatok za rozhlas a TV 4,64 eur, brat zas hradí výdavky za vykurovanie v dome a vodu hradia na polovicu. Oboj maloletým deťom platí poisťné v poisťovni Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., na mal. Y. vo výške 14,77 eur mesačne a mal. P. vo výške 14,27 eur mesačne. Matka je zamestnaná s priemerným čistým mesačným príjmom vyčísleným za obdobie mesiacov 04/2017-09/2017 vo výške 509,- eur, k čomu poberá daňový bonus vo výške 42,82 eur a prídavky na deti spolu 47,04 eur. Matka je zo svojho príjmu vo výške 509,- eur v čistom (bez zohľadnenia daňového bonusu) schopná určené výživné platiť a po úhrade jej ostanú finančné prostriedky na krytie výdavkov nevyhnutného charakteru, ktoré súd v zmysle § 62 ods. 5 ZoR zohľadňuje.

Takýmito výdavkami sú mesačná platba za byt vo výške 122,82 eur, poplatok za TV a internet 32,94 eur, za elektrinu 30,- eur, výdavky na stravu a ďalšie bežné životné výdavky. Nie je dôvod určiť minimálne výživné ako požaduje matka, keď jej zdravotný stav je dobrý, pracuje a dosahuje pravidelný príjem zo zamestnania v uvedenej výške, nie je úverovo zaťažená a ani nemá ďalšie vyživovacie povinnosti. Sama matka preukazovala, že len výška výdavkov spojených s dochádzkou do školy je na mal. Y. 36,67 eur mesačne, bez zahrnutia kúpy potrebných školských pomôcok a u mal. P. vo výške 29,- eur. Toto sú len výdavky spojené so školskou dochádzkou, finančne náročné sú výdavky na krytie bežných potrieb detí, ktorými sú najmä výdavky na oblečenie, obuv, ďalšiu stravu, hygienické potreby, bývanie. Súd pri určení výživného nie je viazaný návrhom, ktorý môže prekročiť a určené výživné na deti vo výške spolu 90,- eur mesačne je určené na dolnej hranici a s prihliadnutím aj na vyživovaciu povinnosť otca k deťom, výživné môže pokryť len základné potreby detí a nestačí na pokrytie aj ďalších odôvodnených potrieb dieťaťa, dôležitých pre jeho všestranný vývoj, akými sú potreby kultúrne, športové, rekreačné.

27/ O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Dolný Kubín (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“), písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko. Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé priezvisko svoje predošlé priezvisko, môže do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že upúšťa od používania spoločného priezviska (§ 27 ods. 1, 2 ZoR).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je miestne príslušný súd, v obvode ktorého má maloletý bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 CMP). Podľa tejto časti sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).